

A LIBRARY TRENDS G.

FOLYÓIRAT

idei első száma /1959. jan. 7.vol. 3.nr./ a könyvtárvezetés kérdéseivel foglalkozik. Az egész szám összefoglaló címe: Current Trends in Library Administration. /A könyvtárvezetés időszzerű kérdései./ A füzet 14 tanulmányt közöl; a tanulmányok szerzői tulajdonképpen nagy könyvtárak - néhány esetben egyetemi könyvtárak - igazgatói és vezető munkatársai. Az előszót, melynek tartalmát a következőkben részletesen ismertetjük, REECE, Ernest J., - a kötet szerkesztője - a Columbia egyetem könyvtártani tanszékének nyugalmazott tanára írta.

Az előszó szerint eredetileg csak a könyvtárvezetés járulékos elemeivel akartak a Library Trends-nek ebben a számában foglalkozni. Szerkesztés közben azonban arra jöttek rá, hogy kívánatos lenne tisztázni a könyvtárvezetés sok alapfogalmát is, így például ilyen kérdéseket: milyen kapcsolatot kell a könyvtárvezetésnek más intézményekkel teremtenie? ez idő szerint mi is a könyvtárvezetés lényege? az általános irányelvek hogyan érvényesülnek a gyakorlatban? bevált-e a megosztott felelősség elvének alkalmazása? milyen szervezeti tagozódásra van szükség? milyen irányban halad a fejlődés útja?

Bár a cikkek egy része meghatározott fajta könyvtárakra vonatkozik, mégis általában úgy tárgyalták a szerzők a könyvtárvezetésre vonatkozó kérdéseket, hogy "mutatis mutandis", általános érvennyel bírnak.

Az előszóban a szerkesztő a legszembeötlőbb kérdésekre kívánja felhívni a figyelmet, ilyenek: a tapasztalat szerint a centralizált könyvtárvezetés elve kezd általánossá válni; a szervezeti tagolás elve - a könyvtárak növekedésének folyományaként - szintén átalakulóban van; az operatív könyvtárvezetés munkájába mindinkább belevonják a könyvtár tisztviselőkarát is, különösen a jogvégzett tisztviselőket; a közművelődési könyvtárak irányításába a városi hatóságok sokszor nem kívánatos mértékben belefolyanak.

Arra a kérdésre is kitér az előszó, hogy a könyvtárvezetés nem lehet többé néhány érdekelt személy magánügye. Az irányító

szervek s a közösaég, olvasóközönség között állandó kapcsolatot kell létesíteni. Az együttműködés módjait, a szükségleteket s lehetőségeket konferenciákon kell megbeszélni.

A könyvtár működésére vonatkozó vélemény figyelemmel kísérése növeli a könyvtárvezetők felelősségét. Ilyen kérdésekkel kapcsolatban kell majd döntenünk: mindenki számára szól-e az illető intézmény, vagy le kell szükíteni célkitűzéseit? milyen szempontokra kell figyelemmel lennünk, ha - pénzügyi korlátozások folytán - a szolgáltatások mennyiségének csökkentése vagy a minőség felhigitása között kell választanunk?

Bár a felsorolt kérdések megoldására irányuló fejtegetések sok esetben elméleti jellegűek, mégsem haszontalanok. Mert a könyvtárosok jórésze a könyvtárvezetést csak gyakorlat útján sajátítja el, a kérdés irodalmát vagy egyáltalában nem, vagy csak hiányosan ismerik. Mivel pedig a könyvtárvezetés lényegében véve nem sokban különbözik más intézmények irányításától, azért a másutt szerzett tapasztalati anyag itt is hasznosítható.

A jelen többnyire szorosan kapcsolódik a multhoz, azért a jelenlegi helyzet elemzéséből a jövő fejlődésének irányára is lehet következtetni. Így többek között arra, hogy: a területi körülményekben bekövetkező változások az egyes könyvtárak helyzetének újból való értékelését teszi szükségesé; szervezeti tagozódás tekintetében helytállóbb szabályok és sémák felállítására kerülhet majd sor; jobban kell a könyvtárnak alkalmazkodnia közönsége igényeihez; jobban tudatára kell ébrednie annak, milyen széleskörű felelősség nehezedik reá; ügyesebben kell a változó körülményekhez alkalmazkodnia; nagyobb gondot kell fordítania ennek az alkalmazkodási készségnek kifejlesztésére; a könyvtárvezetőknek meg kell szabadulniuk azoktól a feladatköröktől, amelyek működésük hatását csökkenthetik; s ami talán mindennél fontosabb, a hasonló területekről elésett tapasztalati eredmények hasznosításával az adminisztratív problémák minél behatóbb vizsgálatára kell felkészülnünk.

Ezekben foglalja össze az előszó azokat a kérdéseket, amelyekkel a füzetben találkozhatunk 14, - cím és szerző szerint a következőkben felsoro

Az operatív vezetés általános irányelvei. /MONYPENNY, Phillip/
- A könyvtárvezetés fogalmának mai értelmezése. /MC DIARMID, E.W./ -
A könyvtárvezetés mai gyakorlata. /MUMFORD, L. Quiney és ROGERS,
Rutherford D./ - Az angol könyvtárvezetés. /MUMFORD, W.A./ - Mai
felügyeleti hatóságok. /BURG, Karl O./ - A közművelődési könyvtá-
rak vezetőinek kapcsolata a felügyeleti hatóságokkal. /HAMILL, Ha-
rold L./ - Milyenek kell lennie a közművelődési könyvtár vezetőjé-
nek? /MUNN, Russel R./ - A könyvtárvezető tájékozódó és tájékoztató
tevékenysége az ötvenes években. /TUCKER, Harold W./ - Az operatív
könyvtárvezetés másodlagos feladatai. /REECE, Ernest J./ - Közmű-
velődési könyvtárak szervezeti tagozódása. /GSCHIEDLE, Gertrude E./
- Egyetemi könyvtárak szervezeti tagozódása. /MC ANALLY, Arthur M./
- Kis könyvtárak vezetése. /HEILIGER, Edward M./ - A könyvtárigaz-
gatás távlatai. /WILSON, Eugene H./ A kötetet: A könyvtárvezetés
szakirodalma /HAUSDORFER, Walter/ c. tanulmány zárja, 76, a könyv-
tárvezetéssel kapcsolatos angol nyelvű munka felsorolásával.

A ZENTRALINSTITUT FÜR BIBLIOTHEKSWESEN

publikációs tevékenységéről először 1956-ban kaptunk áttekintést
a "Die Veröffentlichungen des Zentralinstituts für Bibliothekswesen.
1950 - 1956." /Berlin, 1956. 20. p., 154 tétel./ c. kiadvány-
ból. Ugyanezen címen az Intézet 1958-ban ismét közzétette publiká-
cióinak jegyzékét az 1950-1957-es évkörre. /23 p. 216 tétel./

A könyvtárosképzés és továbbképzés számos segédanyagát /tan-
tervek, jegyzékek, stb./ az állománygyarapítás és olvasószolgálat
hasznos segédeszközeit /Beiträge zur Literaturkunde, - Illustrier-
te Kinderbuch-Bibliographie, - Bibliographie zur Geschichte der
deutschen Arbeiterbewegung, Leipzig, 1955. 94 p., stb./ szerkesz-
tette és adta közre az Intézet. Módszertani utmutatókat, ezek mel-
lett tankönyvként használható terjedelmesebb műveket is kiadott.
/Pl. REBLIN, B.: Lehrbuch für das Katalogisieren in allgemeinbil-
denden Bibliotheken. Leipzig, 1957. 256 p. - Überörtliche Tätigkeit
der Kreisbibliothek, 1957-1959. Leipzig, 1957. 136 p./ Ugyancsak
hasznos forrásanyagot adott közre a szovjet könyvtárügy megismer-
tetésére is. /Di

A Könyvtári Figyelő digitális változata. Készült a Könyvtári Intézet megbízásából az Országos Széchényi Könyvtárban. 2016-ban. Leipzig, 1954.